

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.07.2016, sp. zn. 23 Cdo 2907/2014, ECLI:CZ:NS:2016:23.CDO.2907.2014.1

Číslo: 128/2017

Právní věta: Jestliže strany uzavřely smlouvu o podřízenosti pohledávek, v níž se dohodly, že některé pohledávky mají být uspokojeny až po splnění jiného dluhu dlužníka, nemůže se věřitel podřízené pohledávky domáhat jejího uspokojení před splněním podmínek sjednaných ve smlouvě o podřízenosti pohledávek.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.07.2016

Spisová značka: 23 Cdo 2907/2014

Číslo rozhodnutí: 128

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Smlouva nepojmenovaná (inominátní)

Předpisy: § 269 odst. 2 obch. zák.
§ 51 obč. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 12. 2013, sp. zn. 6 Cmo 228/2013.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 4. 4. 2013, č. j. 45 Cm 184/2012-134, připustil změnu žaloby spočívající v rozšíření žalobního návrhu o uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci úroky z prodlení ve výši 7,75 % ročně z částky 3 031 609 Kč od 1. 12. 2011 do zaplacení (výrok pod bodem I), žalobu na uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 3 031 609 Kč s úrokem z prodlení ve výši 152 847,08 Kč a dále s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně z částky 3 031 609 Kč od 1. 12. 2011 do zaplacení zamítl (výrok pod bodem II) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok pod bodem III).

2. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že žalobce jako věřitel a žalovaná jako dlužník uzavřeli dne 11. 12. 2009 smlouvu o půjčce, jejíž celková výše byla dohodnuta na částku 6 500 000 Kč s tím, že půjčka A ve výši 3 468 391 Kč bude použita na úhradu ekvity s datem splatnosti do 31. 12. 2024 a půjčka B ve výši 3 031 609 Kč na překlenutí pohledávek za jinými dlužníky se splatností do 30. 4.

2011; úhrady půjčky B se žalobce v tomto řízení domáhá. Ke smlouvě o půjčce byl uzavřen dodatek ze dne 17. 5. 2011, v němž byla posunuta splatnost půjčky B na 30. 11. 2011. Soud prvního stupně dále zjistil, že půjčku ve sjednané výši žalobce žalované poskytl. Dne 1. 3. 2010 uzavřela žalovaná s UniCredit Bank Czech Republic, a. s. (dále jen „banka“), smlouvu o úvěru na částku 84 000 000 Kč na financování nákladů fotovoltaické elektrárny. V návaznosti na smlouvu o úvěru uzavřela dne 14. 2. 2011 banka a dalších pět subjektů, včetně žalobce, jako věřitelé, se žalovanou jako dlužníkem smlouvu označenou jako dohoda o podřízenosti závazků, v níž označení věřitelé souhlasili s tím, že půjčka jimi poskytnutá žalované bude podřízena úvěru a že její zaplacení budou po žalované požadovat až po úhradě jejích závazků vůči bance nebo pokud nebude žalobci dostatečně zřejmé, zda byly tyto závazky již vyrovnány, s předchozím souhlasem banky. V této dohodě se žalobce, stejně jako ostatní věřitelé, zavázal v čl. III odst. 2 písm. c) nevyžadovat od žalované finanční plnění závazků z půjčky a zdržet se s výjimkou splátek plateb umožněných dohodou smluvních stran jakýchkoliv úkonů směřujících k uzavření dohody, kterou by se měnil nebo mohl měnit obsah či účastníci dohody, na jejímž základě byla půjčka poskytnuta, přičemž uvedená dohoda o podřízenosti závazků neobsahuje ujednání o podmínkách odstoupení.

3. Žalobce dopisem ze dne 5. 2. 2013 žádal banku o sdělení, zda jsou všechny splatné pohledávky banky vůči žalované zaplacené, a dále o sdělení ohledně hodnoty ukazatele krytí a výše rezervního účtu dluhové služby a rezervního účtu údržby. Současně avizoval odstoupení od dohody o podřízenosti závazků pro případ neposkytnutí požadovaných informací, poté se dopisem ze dne 6. 2. 2013 domáhal poskytnutí těchto informací po žalované. Banka žalobci dopisem ze dne 14. 3. 2013 oznámila, že žalobce nemá podle jejího názoru nárok na poskytnutí rozsahu žádaných údajů a v návaznosti na úpravu občanského zákoníku není dán zákonný důvod pro odstoupení od dohody, kterýžto právní úkon žalobce banka neakceptuje. Žalobce poté dopisem ze dne 18. 3. 2013 sdělil účastníkům dohody, že od ní odstupuje, a to z důvodu porušení dohody tím, že mu nebyly sděleny informace požadované jeho dopisy.

4. Soud prvního stupně posoudil smlouvu účastníků podle ustanovení § 657 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“), jako platně uzavřenou smlouvu o půjčce. Poté došlo mezi žalovanou a bankou k uzavření platné smlouvy o úvěru ve smyslu ustanovení § 497 a násl. obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“). Dohodu o podřízenosti závazků posoudil soud prvního stupně podle § 51 obč. zák. Banka a žalovaná ji sice uzavíraly v návaznosti na existenci smlouvy o úvěru, jakožto absolutního obchodu, avšak dohoda mění podmínky nikoliv smlouvy o úvěru, ale jednotlivých smluv o půjčkách, když věřitelé nejsou (vyjma jednoho z nich jako právnické osoby) identifikováni jako podnikatelé a nedošlo ani k jejich dohodě co do volby obchodního zákoníku jako rozhodné právní úpravy. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že uzavřením předmětné dohody o podřízenosti závazků došlo jednoznačně ke změně ujednání o termínu splatnosti půjčky B, a to na okamžik buď plného zaplacení závazků žalované vůči bance, či na okamžik, kdy nebude žalobci dostatečně zřejmé, zda byly tyto závazky dlužníka vyrovnány, a to s předchozím písemným souhlasem banky. To, že po uzavření smlouvy o podřízenosti závazků došlo k uzavření dodatku ke smlouvě o půjčce, nehraje podle závěru soudu prvního stupně při posouzení ujednání v dohodě roli, neboť tento dodatek byl uzavřen v rozporu s dohodou a žalobce by se na jeho základě nemohl domáhat úhrady půjčky B.

5. Soud prvního stupně nepřijal námitku žalobce, že dohoda o podřízenosti závazků byla uzavřena s ohledem na silnější postavení banky, neboť věřitele, včetně žalobce, nic nenutilo takovou dohodu podepsat. Předmětná dohoda není v rozporu s dobrými mravy, neboť banka zde nemohla z podstaty věci samotné při založení vztahu podle dohody o podřízenosti závazků vůči věřitelům jakkoliv zneužít svého postavení. Uzavřením dohody o podřízenosti závazků nebyl nastolen ani stav nevymahatelnosti pohledávky žalobce, když podřízenost závazků podle dohody může vést jedině k účinkům upraveným v § 172 insolvenčního zákona (při případné insolvenci či úpadku žalované), tj. k tomu, že pohledávka

žalobce, jako podřízená, by byla za naznačené situace uspokojena až po zaplacení pohledávky banky.

6. Ohledně žalobcova odstoupení od dohody o podřízenosti závazků z důvodu porušení smluvních povinností přijal soud prvního stupně závěr, že tato dohoda neobsahuje důvody pro takový postup žalobce, a proto je v souladu s § 48 obč. zák. nezbytné aplikovat zákonné důvody, tj. jediné v úvahu přicházející důvody podle § 517 obč. zák. Důvody pro odstoupení od smlouvy nebyly naplněny mj. i proto, že podle čl. III odst. 1 dohody o podřízenosti závazků se měl žalobce s žádostí o poskytnutí informací obrátit nejprve na žalovanou a teprve poté na banku. Postup žalobce byl fakticky obrácený a podle názoru soudu prvního stupně důvody pro odstoupení nebyly naplněny.

7. K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 5. 12. 2013, č. j. 6 Cmo 228/2013-192, rozsudek soudu prvního stupně ve výroku pod bodem II potvrdil, změnil výrok o náhradě nákladů řízení pod bodem III (výrok pod bodem I) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (výrok pod bodem II).

8. Odvolací soud se zcela ztotožnil se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně, jeho hodnocením důkazů, právním hodnocením i přijatými závěry a odkázal na ně.

9. Především potvrdil správnost závěru soudu prvního stupně, že uzavřením dohody o podřízenosti závazků došlo ke změně splatnosti předmětné půjčky, která ještě ani ke dni rozhodnutí odvolacího soudu není splatná, jak vyplývá ze sdělení úvěrující banky, která odmítla žalované dát souhlas se splácením půjčky. Důvody a okolnosti, které vedly věřitele, včetně žalobce, k uzavření smluv o půjčkách a v souvislosti s tím k dobrovolnému uzavření dohody o podřízenosti závazku, byly na vůli jednajících subjektů a věřitelé jistě měli zájem na takovém obsahu a formě dohodnutých právních vztahů vůči žalované jako dlužníku, pro niž a hlavně ve vlastním zájmu potřebovali úvěr od banky k zajištění financování výstavby. Pokud žalobce vyzval žalovanou k zaplacení půjčky, inicioval uzavření dodatku ke smlouvě o půjčce a posléze odstoupil od dohody o podřízenosti závazků, pak toto jeho jednání je v rozporu s přijatými závazky z dohody o podřízenosti, a tedy podle § 39 obč. zák. neplatné, nemůže požívat právní ochrany a nemůže mít zamýšlené účinky. Splatnost půjčky i podle závěru odvolacího soudu dosud nenastala a soudu prvního stupně nelze vytknout pochybení v jeho závěrech.

10. Odvolací soud také odmítl námitku žalobce týkající se nedostatku věcné příslušnosti krajského soudu k řízení v prvním stupni, neboť žalobce vystupoval v řízení jako podnikatel a s tím vědomím podal žalobu na krajský soud a námitku vznesl až v odvolání.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

11. Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Ohledně jeho přípustnosti odkázal na § 237 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) s tím, že má za to, že odvolací soud se odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, resp. se jedná o řešení otázky hmotného nebo procesního práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak při právním řešení pěti následujících otázek:

[1] Je možné změnit smluvně dohodnutý termín splatnosti půjčky jednostranným prohlášením věřitele?

[2] Je třeba ke splacení půjčky v termínu určeném ve smlouvě pevným datem splatnosti výzvy či žádosti věřitele určené dlužníkovi?

[3] Je sjednání termínu splatnosti půjčky na okamžik buď plného zaplacení závazků žalované

vůči bance, či okamžik, kdy nebude žalobci dostatečně zřejmé, zda byly tyto závazky dlužníka již vyrovnány, a to s předchozím písemným souhlasem banky – tedy na termínu, u něhož nelze přesně určit, kdy nastane, a zda vůbec někdy nastane, určité a platné?

[4] Může být právní úkon neplatný z důvodu rozporu jeho obsahu s jiným právním úkonem?

[5] Otázka věcné příslušnosti soudu v případě rozhodování sporu o plnění z půjčky poskytnuté společníkem (fyzické osoby v pozici nepodnikatele) společností s ručením omezeným.

12. K první otázce dovolatel vyslovil nesouhlas se závěrem odvolacího soudu, že uzavřením dohody o podřízenosti závazků došlo ke změně splatnosti půjčky. Podle názoru dovolatele v předmětné dohodě pouze jednostranně prohlásil, že nebude vyžadovat předčasné splacení půjčky. I po uzavření této dohody o podřízenosti závazků tak zůstal nedotčen termín splatnosti půjčky sjednaný ve smlouvě o půjčce, a to 30. 4. 2011 (resp. termín 30. 11. 2011 podle dodatku smlouvy o půjčce ze dne 17. 5. 2011).

13. Na druhou otázku, zda je ke splacení půjčky třeba výzvy věřitele směřované k dlužníkovi, si dovolatel odpovídá záporně a tento svůj názor odůvodňuje.

14. Ve třetí otázce dovolatel zpochybňuje platnost a určitost termínu splatnosti půjčky, který je podle dovolatele vázaný na okamžik buď plného zaplacení závazků žalované vůči bance, či okamžik, kdy nebude žalobci dostatečně zřejmé, zda byly tyto závazky dlužníka již vyrovnány, a to s předchozím písemným souhlasem banky. S tím dovolatel nesouhlasí, což odůvodňuje tím, že za této situace by nebylo možno přesně určit, kdy tento termín nastane a zda vůbec nastane. Závěr nalézacích soudů o sjednání změny termínu splatnosti půjčky v dohodě o podřízenosti závazků by tak pro dovolatele znamenal nemožnost zjistit skutečné datum splatnosti půjčky. Závěr odvolacího soudu je tak podle názoru dovolatele v rozporu s rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2001, sp. zn. [33 Odo 368/2001](#), v němž shledal sjednání splatnosti půjčky „po prodeji obchodního domu v B.“ neplatným pro neurčitost takového termínu splatnosti, a s nálezem Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. [III. ÚS 1642/10](#), kde Ústavní soud dovodil neplatnost sjednání splatnosti odměny zhotovitele „do 15 dnů od uhrazení faktury generálním investorem stavby objednateli“. Ustanovení dohody o podřízenosti závazků, pokud by bylo považováno za změnu termínu splatnosti půjček, je tedy kromě jiného podle názoru dovolatele pro naprostou neurčitost absolutně neplatné. Výklad jednotlivých ustanovení předmětné dohody provedený odvolacím soudem hodnotí dovolatel jako vysoce účelový způsobující logické absurdity; takové závěry odvolací soud přijal v rozporu s výkladovými pravidly právních úkonů stanovených v nálezech Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2011, sp. zn. [I. ÚS 2061/08](#), a ze dne 12. 6. 2000, sp. zn. [I. ÚS 331/98](#).

15. Ke čtvrté otázce dovolatel argumentuje tím, že i kdyby došlo podle názoru odvolacího soudu ke změně termínu splatnosti půjčky v dohodě o podřízenosti závazků, následovala poslední změna splatnosti závazku žalované na den 30. 11. 2011 dodatkem ke smlouvě o půjčce uzavřeném dne 17. 5. 2011. Názor odvolacího soudu, že existence dodatku nehraje roli pro jeho rozpor s dohodou o podřízenosti závazků, je v přímém rozporu s ustálenou judikaturou. Jedná se zejména o rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. [25 Cdo 1671/2006](#), v němž dovolací soud dospěl k závěru, že „rozpor právního úkonu s obsahem jiného právního úkonu nečiní úkon bez dalšího neplatným“. Dodatek ke smlouvě o půjčce hodnotí dovolatel jako novaci smlouvy o půjčce.

16. Dovolatel dále vytkl odvolacímu soudu i soudu prvního stupně pochybení při posouzení věcné příslušnosti soudu (pátá otázka). Odvolací soud podřídil dohodu o podřízenosti závazků režimu občanského zákoníku jako smlouvu nepojmenovanou, jejíž účastníci nejsou identifikováni jako podnikatelé, nepřijal závěr, že se nejedná o spor mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, v důsledku toho měl současně dojít k závěru, že není podle občanského soudního řádu věcně příslušný,

když věcně příslušným k rozhodování sporu by byl okresní soud. Z toho vyplývá, že napadený rozsudek vydal věcně nepřislusný soud.

17. Dovolatel též namítl, že v odůvodnění rozsudku odvolacího soudu není uvedeno nic, z čeho by se dalo usuzovat, na základě jakých skutečností, důkazů, resp. jejich právní interpretace dospěl odvolací soud ke svému rozhodnutí, v důsledku čehož je toto rozhodnutí nepřezkoumatelné.

18. Dovolatel navrhl změnu napadeného rozsudku tak, že žalobě bude v plném rozsahu vyhověno, event. zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci věcně příslušnému soudu k novému projednání.

19. Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

III.

Přípustnost dovolání

20. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (článek II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů - dále opět jen „o. s. ř.“).

21. Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno v zákonné lhůtě, osobou oprávněnou zastoupenou advokátem (§ 240 odst. 1 a § 241 odst. 1 o. s. ř.), posuzoval, zda je dovolání přípustné.

22. Přípustnost dovolání je dovozována z ustanovení § 237 o. s. ř., jehož celé znění dovolatel v dovolání ocitoval, aniž by uvedl, které z tam uvedených hledisek považuje za splněné.

23. Podle § 241a odst. 2 o. s. ř. v dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4 o. s. ř.) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 až 238a o. s. ř.) a čeho se dovolatel domáhá (dovolací návrh).

24. Požadavek, aby dovolatel v dovolání uvedl, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání, je podle § 241a odst. 2 o. s. ř. obligatorní náležitostí dovolání. Může-li být dovolání přípustné jen podle § 237 o. s. ř. (jako v této věci), je dovolatel povinen v dovolání vymežit, které z tam uvedených hledisek považuje za splněné, přičemž k projednání dovolání nepostačuje pouhá citace textu § 237 o. s. ř. či jeho části (jak činí dovolatel v této věci; k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2394/2013](#), uveřejněné pod č. 4/2014 Sb. roz. obč., nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2013, sen. zn. [29 NSČR 55/2013](#), ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2488/2013](#), ze dne 30. 4. 2014, sen. zn. [29 NSČR 41/2014](#), ze dne 30. 1. 2014, sen. zn. [29 ICdo 7/2014](#), či ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. [29 Cdo 4469/2014](#), anebo usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2014, sp. zn. [I. ÚS 3524/13](#), ze dne 12. 2. 2014, sp. zn. [IV. ÚS 3982/13](#), ze dne 17. 4. 2014, sp. zn. [III. ÚS 695/14](#), ze dne 24. 6. 2014, sp. zn. [IV. ÚS 1407/14](#), či ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. [IV. ÚS 266/14](#), dostupná na webových stránkách Nejvyššího a Ústavního soudu).

25. S ohledem na výše uvedené pak nelze než dospět k závěru, že otázky označené dovolatelem pod čísly 1-2 neobsahují řádné vymezení přípustnosti dovolání, neboť dovolatel nspecifikuje, které z hledisek § 237 o. s. ř. považuje za splněné.

26. Z obsahu dovolání u otázky č. 3 lze dovodit, že dovolatel považuje sjednání termínu splatnosti půjčky v dohodě o podřízenosti závazku za neurčitě a přijaté v rozporu s rozhodnutím odvolacího soudu ze dne 22. 11. 2001, sp. zn. [33 Odo 368/2001](#). Tím dovolatel u této otázky vymezil, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání. Dovolatel se ovšem mýlí, pokud tvrdí, že odvolací soud ohledně této otázky rozhodl v rozporu s uvedeným judikátem odvolacího soudu. V

uvedené věci totiž závěr, jehož se dovolatel dovolává, neučinil dovolací, ale odvolací soud. Dovolací soud vůbec tuto otázku neposuzoval, neboť dovedl, že podle skutkového zjištění byl sjednán termín splatnosti půjčky květen 1994. Nejvyšší soud ovšem v rozsudku ze dne 9. 10. 2008, sp. zn. [32 Cdo 2999/2008](#), dospěl k závěru, že ujednání o úhradě smlouvené ceny díla podle smlouvy o dílo uzavřené podle obchodního zákoníku, které vázalo povinnost objednatele zaplatit cenu díla až k okamžiku, kdy sám dostane zaplacen (v rámci navazujícího smluvního vztahu, v němž vystupoval jako zhotovitel) od svého objednatele, je neplatné pro rozpor s dobrými mravy. K obdobnému závěru dospěl Nejvyšší soud v usnesení ze dne 29. 10. 2015, sp. zn. [29 NSČR 42/2013](#), a v usnesení ze dne 25. 11. 2014, sp. zn. [23 Cdo 92/2013](#). Tato rozhodnutí však vycházela z jiného skutkového stavu, než je dán v této věci.

27. Na rozdíl od skutkového stavu v daných věcech, v nyní posuzovaném případě byl mezi účastníky sjednán čas plnění konkrétním datem, po uzavření smlouvy o půjčce byl však mezi účastníky řízení, dalšími věřiteli ze smluv o půjčce a věřitelem ze smlouvy o úvěru sjednána smlouvou (dohodou) podřízenost závazků ze smluv o půjčce závazku ze smlouvy o úvěru.

28. Otázku, jaké právní důsledky vyvolává uzavření smlouvy (dohody) o podřízenosti závazků (přesněji pohledávek) ze smluv o půjčce závazku (pohledávce) ze smlouvy o úvěru, uzavřené mezi věřiteli ze smluv o půjčce, věřitelem ze smlouvy o úvěru a dlužníkem (jak ze smlouvy o úvěru, tak ze smluv o půjčce), dovolací soud dosud neřešil. Dovolání je proto přípustné pro její vyřešení.

IV.

Důvodnost dovolání

29. Dovolání však není důvodné.

30. Podle skutkového zjištění soudu prvního stupně žalobce jako věřitel a žalovaná jako dlužník uzavřeli dne 11. 12. 2009 smlouvu o půjčce, jejíž celková výše byla dohodnuta na částku 6 500 000 Kč, s tím, že půjčka A ve výši 3 468 391 Kč je splatná do 31. 12. 2024, půjčka B (jejíž úhrady se žalobce domáhá v tomto řízení) je splatná do 30. 4. 2011. Dne 1. 3. 2010 uzavřela žalovaná s bankou smlouvu o úvěru. V návaznosti na smlouvu o úvěru uzavřela dne 14. 2. 2011 banka a dalších pět subjektů (věřitelé dlužníka ze smluv o půjčce), včetně žalobce, a žalovaná smlouvu označenou jako dohoda o podřízenosti závazků, v níž věřitelé ze smluv o půjčce (včetně žalobce) souhlasili s tím, že půjčka jimi poskytnutá žalované bude podřízena úvěru a že její zaplacení budou po žalované požadovat až po úhradě jejich závazků vůči bance, nebo pokud nebude žalobci dostatečně zřejmé, zda byly tyto závazky již vyrovnány, s předchozím souhlasem banky. V této dohodě se žalobce, stejně jako ostatní věřitelé, zavázal nevyžadovat od žalované finanční plnění závazků z půjčky a zdržet se, s výjimkou splátek plateb umožněných dohodou smluvních stran, jakýchkoliv úkonů směřujících k uzavření dohody, kterou by se měnil nebo mohl měnit obsah či účastníci dohody, na jejímž základě byla půjčka poskytnuta.

31. Uvedená dohoda, jejímž předmětem je podřízení pohledávek ze smluv o půjčce pohledávce ze smlouvy o úvěru, je svým charakterem inominační smlouvou podle § 51 obč. zák., případně podle § 269 odst. 2 obch. zák. Podle této dohody tedy žalobce bez souhlasu banky nemohl po žalované požadovat plnění ze smlouvy o půjčce dříve, než žalovaná splatí bance poskytnutý úvěr. Tato dohoda nepředstavuje přímou změnu času plnění ze smlouvy o půjčce uzavřené mezi žalobcem a žalovanou, jak dovedly soudy obou stupňů, má charakter odkládací podmínky podle § 36 odst. 2 obč. zák. Uvedená dohoda přitom není v rozporu se zákonem či dobrými mravy. Věřitelé ze smluv o půjčce tuto dohodu uzavřeli dobrovolně, a tím umožnili poskytnutí úvěru žalované, což bylo i v jejich zájmu, neboť podle skutkového zjištění odvolacího soudu šlo (s výjimkou společnosti P., s. r. o.) o společníky žalované a úvěr byl určen k výstavbě fotovoltaické elektrárny žalované.

32. Institut podřízenosti pohledávek je zakotven i v právním řádu. Uzavření dohody o podřízenosti pohledávek upravuje ustanovení § 172 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podřízenost dluhopisů a dalších pohledávek upravuje i ustanovení § 34 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů.

33. Smluvní závazek převzatý stranami v dohodě o podřízenosti závazků ze dne 14. 2. 2011 je překážkou, aby bylo možno nároku žalobce na zaplacení předmětné částky vyhovět. Jestliže totiž strany uzavřely smlouvu o podřízenosti pohledávek, v níž se dohodly, že některé pohledávky mají být uspokojeny až po splnění jiného dluhu dlužníka, nemůže se věřitel podřízené pohledávky domáhat jejího uspokojení před splněním podmínek sjednaných ve smlouvě o podřízenosti pohledávek, neboť takový požadavek je v rozporu s jeho smluvním závazkem. Případná změna této smlouvy musí být učiněna všemi stranami, které ji uzavřely.

34. Z uvedeného se pak podává, že ani dohoda mezi žalobcem a žalovanou o změně termínu vrácení půjčky B nemůže mít vliv na závazek o podřízenosti pohledávek, neboť tato dohoda nebyla učiněna mezi všemi stranami smlouvy o podřízenosti pohledávek.

35. Závěr odvolacího soudu je tedy z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správný, i když z poněkud jiného důvodu, než jak uzavřel odvolací soud.

36. Tímto závěrem je vyřešena i otázka označená dovolatelem jako číslo 4.

37. Pokud se týká páté otázky - námitky dovolatele vznesené proti věcné příslušnosti krajského soudu, ani u této otázky dovolatel nevymezil, v čem má spočívat přípustnost dovolání, neboť ani u této otázky nespecifikoval, které z hledisek uvedených v § 237 o. s. ř. považuje za splněné. Nicméně jde o námitku vady řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Vzhledem k přípustnosti dovolání dovolací soud posoudil i tuto námitku (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

38. Podle občanského soudního řádu účinného k datu podání žaloby (11. 9. 2012) byly krajské soudy příslušné rozhodovat podle § 9 odst. 3 písm. r) o. s. ř. jako soudy prvního stupně v obchodních věcech ve sporech mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti z dalších obchodních závazkových vztahů, včetně sporů o náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení, s výjimkou sporů uvedených pod bodem 1 - 6.

39. Podle § 11 odst. 1, věty druhé o. s. ř. pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení.

40. Podle § 104a odst. 1 o. s. ř. věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení.

41. Z obsahu spisu se podává, že dovolatel žalobu podával jako podnikatel a že se spor týká jeho podnikatelské činnosti, když se v ní označil místem podnikání a identifikačním číslem podnikatele. V případě žalované je tato podmínka splněna nepochybně, když jde o podnikatele právnickou osobu.

42. V dané věci byla proto dána věcná příslušnost krajského soudu pro řízení v prvním stupni. Řízení proto vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, zatíženo není.

43. Nejvyšší soud proto podle § 243d písm. a) o. s. ř. dovolání zamítl.